

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2018/19 Leeftijdsbepaling
Kenmerk (digijust)	2438455
Hoofdtak	Asiel
Relatie met	<i>Uitspraken van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 januari 2017 (201604688/1/V3 en 20 maart 2017 (201608167/1/V3)) en van van 9 november 2017 (201708491/1) / Vc paragraaf C1/2.2</i>
Publicatiedatum	13 december 2018
Geldig vanaf	13 december 2018
Geldig tot en met	13 december 2020

1. Aanleiding

Het komt regelmatig voor dat vreemdelingen zich melden als Alleenstaande Minderjarige Vreemdeling (AMV), maar dat er getwijfeld wordt aan de gestelde minderjarigheid. In deze werkinstructie wordt uiteengezet hoe de leeftijd kan worden bepaald in de asielprocedure.

2. Hoe te handelen

In dit kader wordt allereerst verwezen naar paragraaf C1/2.2 van de Vreemdelingencirculaire (Vc), daar waar het gaat om het leeftijdsonderzoek en de leeftijdsschouw.

2.1 Schouwen in de aanmeldfase

Iedere gestelde AMV-er, die zijn gestelde minderjarigheid niet kan aantonen met bewijsmiddelen, wordt bij binnenkomst geschouwd.

In twee situaties is een schouw van een gestelde AMV-er in beginsel niet nodig:

- er is sprake van een EUVIS treffer (op basis van biometrie). In dat geval is de leeftijd horende bij de EUVIS treffer leidend. Reden hiervoor is dat aan een verlening van een visum, een authentiek paspoort ten grondslag moet hebben gelegen.
- bij een eerder leeftijdsonderzoek is geconcludeerd dat vervolgonderzoek zinvol wordt geacht en er is aanleiding om (na minstens een jaar) opnieuw een leeftijdsonderzoek te laten uitvoeren.

Bij een schouw beoordelen medewerker(s) van de AVIM/Kmar en medewerker(s) van de IND afzonderlijk van elkaar:

- of er sprake is van evidente meerderjarigheid;
- of er sprake is van evidente minderjarigheid;
- of er sprake is van twijfel over de opgegeven leeftijd.

De leeftijdsschouw bestaat derhalve conform paragraaf C1/2.2 van de Vc uit 2 sessies, namelijk:

- één sessie met 1 medewerker van de AVIM/KMAR en één sessie met 2 medewerkers van de IND, dan wel;
- één sessie met 2 medewerkers AVIM/KMAR en één sessie met 1 medewerker van de IND.

Dit houdt in dat de medewerkers apart van elkaar de vreemdeling zien en daar een eigen conclusie aan verbinden. De AVIM/Kmar heeft kort na binnenkomst een identificerend gesprek met de AMV. Tijdens dit gesprek zal de schouw plaatsvinden. De schouw bij de IND vindt plaats tijdens het aanmeldgehoor voor AMV's vanaf 12 jaar oud. Om de onafhankelijkheid tussen de AVIM/Kmar en de IND te borgen, is het voor de medewerker van het aanmeldgehoor niet mogelijk het proces-verbaal van de AVIM/Kmar in te zien voor de eigen schouw. Het proces-verbaal van de AVIM/Kmar wordt in Indigo pas vrijgegeven na de schouw van de IND.

Nidos en Vluchtelingenwerk worden op de hoogte gesteld van de te houden schouw. Indien erom wordt verzocht, mag Nidos – als wettelijk vertegenwoordiger – bij de schouw aanwezig zijn.

Het schouwen van de vreemdeling dient niet alleen op basis van uiterlijk plaats te vinden, maar ook gedrag en verklaringen dienen bij de leeftijdsschouw betrokken te worden. Dat betekent dat er een gesprek over leeftijd gerelateerde onderwerpen moet plaatsvinden. De onderwerpen die tijdens dit gesprek aan bod kunnen komen zijn bijvoorbeeld: school/opleiding, documenten en (leeftijden van) familieleden zoals ouders en broers en zussen. Mogelijk zijn er eerder al familieleden van de betreffende vreemdeling ingereisd en hebben zij verklaard dat betrokkene nu meerderjarig zou moeten zijn. Met deze verklaringen dient de vreemdeling geconfronteerd te worden, zodat hij de kans krijgt daarop te reageren.

De medewerker van het aanmeldgehoor (en eventueel de collega met wie de schouw wordt gedaan) dient de vreemdeling goed van voren te kunnen zien. In het rapport van aanmeldgehoor wordt opgenomen wie er bij het gesprek aanwezig waren en (kort) waarover is gesproken en welk gedrag is waargenomen. Tevens neemt de medewerker uiterlijke/lichamelijke kenmerken op in het rapport van gehoor, waarbij gedacht kan worden aan het al dan niet aanwezig zijn van:

- Rimpels (rondom ogen, voorhoofd, mondhoeken, handen);
- Terugwijkende haargrens;
- Zeer veel gezichts-/lichaamsbehaarung;
- Grijs haren;
- Zichtbare adamsappel.

Deze opsomming is niet limitatief; noteer alle opmerkelijke kenmerken in het rapport van aanmeldgehoor.

2.2 Opleiding

In 2018 heeft een opleiding leeftijdsbepalen in de aanmeldfase en het vervolg asielp proces plaatsgevonden, bedoeld voor de medewerkers van AVIM, KMar en IND die de leeftijdsbepaling uitvoeren. Hiermee is de schouw verder geprofessionaliseerd en zijn ook ervaringen uitgewisseld door de verschillende ketenpartners teneinde de deskundigheid en uniformiteit te verhogen. In het vervolg zullen periodiek herhalingsessies van de opleiding plaatsvinden.

2.3 Conclusie schouw en hoe dan verder

De conclusie van de medewerkers AVIM/Kmar en de IND dat een vreemdeling evident minderjarig of evident meerderjarig is of dat er twijfel bestaat over de leeftijd, wordt opgenomen in het dossier van de vreemdeling. Door de AVIM/Kmar zal dit worden opgenomen in een proces-verbaal; door de IND in het rapport van aanmeldgehoor.

Indien de schouw tijdens het aanmeldgehoor heeft plaatsgevonden met twee IND medewerkers, wordt er nadien een korte pauze ingelast en overleg gepleegd.

Samen trek je dan een conclusie. Na de pauze vertel je de vreemdeling wat de conclusie is.

Er kan niet enkel meer worden volstaan met de conclusie dat iemand evident meerder- of minderjarig is. De motivering hiertoe dient ook duidelijk naar voren te komen in het proces-verbaal en in het rapport van aanmeldgehoor.

Naar aanleiding van ieder afzonderlijke deelschouw zijn er drie conclusies door de AVIM/Kmar dan wel de IND mogelijk:

1. Op basis van bovenstaande verklaringen en signalen oordelen wij *unaniem dat geconcludeerd kan worden dat de vreemdeling evident meerderjarig is.
2. Op basis van bovenstaande verklaringen en signalen oordelen wij *unaniem dat geconcludeerd kan worden dat de vreemdeling evident minderjarig is.
3. Op basis van bovenstaande verklaringen en signalen oordelen wij *unaniem dat geconcludeerd kan worden dat er twijfel bestaat over de opgegeven leeftijd. Er zal verder onderzoek naar de leeftijd plaatsvinden.

De verwachting is dat de uitslag vaak twijfel/optie 3 zal zijn. Opties 1 en 2 zijn gereserveerd voor de zaken waarbij het heel duidelijk is dat de vreemdeling meer- of minderjarig is. Mocht er sprake zijn van enige twijfel danwel onzekerheid, dan dient - gelet op de betekenis van de kwalificatie 'evident' - gekozen te worden voor optie 3. Zoals hieronder wordt uiteengezet, zal dit leiden tot verder onderzoek naar de leeftijd.

2.3.1 Beide partijen concluderen evident meerderjarig.

Indien de AVIM/Kmar en de IND beide onafhankelijk van elkaar concluderen dat de vreemdeling evident meerderjarig is, wordt de leeftijd door de AVIM aangepast in de systemen. De AVIM/Kmar gaat hierover in gesprek met de vreemdeling en maakt hiertoe tevens een proces-verbaal aan. De vreemdeling krijgt een geboortedatum toegewezen. Deze datum begint altijd met 01-01 of 01-07, afhankelijk van welke datum de vreemdeling op dat moment 20 jaar oud maakt. De vreemdeling wordt altijd minimaal 20 jaar. Dit zou ook de uitslag zijn wanneer een vreemdeling een leeftijdsonderzoek had gekregen en meerderjarig werd bevonden¹. De procedure wordt dan vervolgd als volwassene, tenzij de vreemdeling alsnog zijn leeftijd kan aantonen met echt bevonden identificerende documenten.

Het is belangrijk een vreemdeling evident meerderjarig te verklaren, als dat ook het geval is. Hiermee voorkom je het onnodig opstarten van een leeftijdsonderzoek, zorg je er voor dat er geen volwassen personen de RVT doorlopen in een locatie waar minderjarige kinderen verblijven en voorkom je dat er onnodig een Nidos voogd wordt toegewezen. Dit is een zeer onwenselijke situatie. De prioriteit van de AVIM/KMAR en IND is namelijk ook het garanderen van een veilige verblijfsomgeving van een AMV.

2.3.2 Beide partijen concluderen evident minderjarig.

Indien zowel de AVIM/Kmar als de IND onafhankelijk van elkaar concluderen dat betrokkene evident minderjarig is, wordt uitgegaan van de opgegeven leeftijd. Onderzoek in een andere lidstaat vindt dan nog wel altijd plaats als dat mogelijk is (wellicht heeft de vreemdeling aldaar een status of heeft hij daar gezins- of familieleden), maar de leeftijd wordt enkel alsnog naar meerderjarigheid aangepast indien de vreemdeling in de andere lidstaat documenten heeft overgelegd waaruit de

¹ Dit is een gevolg van de gevolgde methode van het leeftijdsonderzoek. Zie daarover meer in het protocol Leeftijdsonderzoek, te raadplegen via:
<https://www.forensischinstituut.nl/publicaties/publicaties/2017/10/18/protocol-leeftijdsonderzoek>

meerderjarigheid is gebleken of indien in de andere lidstaat door middel van leeftijdsonderzoek de leeftijd is vastgesteld.

Redengevend voor deze werkwijze is het volgende. Als een vreemdeling evident minderjarig is, zouden we in strijd handelen met de Dublinverordening als we de vreemdeling overdragen aan een andere lidstaat. Een uitzondering hierop zijn de evident minderjarigen die familieleden hebben in trefferland; die kunnen in beginsel wel geclaimd worden.

2.3.3 Beide partijen concluderen dat er sprake is van twijfel of de conclusies wijken af van elkaar.

Het is zeer wel mogelijk dat de AVIM/Kmar tot een andere conclusie komt dan de IND. Bijvoorbeeld, de AVIM/Kmar concludeert dat er sprake is van twijfel, terwijl de IND evidente meerderjarigheid concludeert. Een verschil in conclusie leidt altijd tot twijfel en de noodzaak tot verder onderzoek. Een onderlinge discussie tussen AVIM/Kmar en de IND hierover op zaakniveau dient niet aan de orde te zijn, gelet op de opgelegde onafhankelijkheid van elkaar.

Het eerste onderzoek dat in geval van twijfel/afwijkende conclusies wordt gedaan tijdens de aanmeldfase is, indien mogelijk, een onderzoek in een andere lidstaat. Ingeval van een "hit" bij bevraging van de vingerafdrukken in Eurodac(/EUVIS) zijn de gegevens met betrekking tot de leeftijd in de andere lidstaat leidend (conform jurisprudentie van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 januari 2017 (201604688/1/V3 en 20 maart 2017 (201608167/1/V3)). Indien uit dit onderzoek blijkt dat de vreemdeling in een andere lidstaat met een meerderjarige leeftijd staat geregistreerd, wordt de geboortedatum door AVIM aangepast naar meerderjarigheid en wordt hiervan een proces-verbaal van bevindingen opgemaakt en opgenomen in het dossier van de vreemdeling. Het is dan aan de vreemdeling zelf om de gestelde minderjarigheid middels authentieke en identificerende documenten dan wel een leeftijdsonderzoek aan te tonen. Indien het onderzoek in een andere lidstaat de opgegeven (minderjarige) leeftijd bevestigt, wordt van deze leeftijd uitgegaan.

meerdere leeftijden in een of meerdere lidstaten

Indien de vreemdeling in meerdere lidstaten met meerdere leeftijden is geregistreerd (waarvan een of meer meerderjarig), dan volgt de IND de uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 9 november 2017 (201708491/1) en wordt geconcludeerd dat betrokkene meerderjarig is. Voorwaarde is dat gemotiveerd kan worden dat gelet op het interstatelijk vertrouwensbeginsel er vanuit mag worden gegaan dat de betreffende registratie als meerderjarige zorgvuldig heeft plaatsgevonden. Het is vervolgens aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat de geregistreeerde geboortedatum onjuist is.

Indien de vreemdeling in één lidstaat met meerdere leeftijden is geregistreerd, zal de IND moeten achterhalen welke geboortedatum in het betreffende land wordt aangehouden (oftewel, wordt de vreemdeling in die lidstaat beschouwd als meerder- of minderjarig)? Deze leeftijd wordt dan door de IND ook aangehouden. Indien er geen duidelijk antwoord volgt (of het antwoord laat te lang op zich wachten/het wordt niet zinvol geacht om een vervolgvraag te stellen), blijft de twijfel bestaan over de leeftijd en dient er alsnog vervolgonderzoek plaats te vinden, zoals een leeftijdsonderzoek.

leeftijdsonderzoek

Een leeftijdsonderzoek als bedoeld in artikel 3.109d, tweede lid Vb (medisch botonderzoek) wordt pas aangeboden wanneer niet tot evidente minder- of

meerderjarigheid kan worden geconcludeerd, bevragingen van de vingerafdrukken in Eurodac(/EUVIS) geen hit opleveren én de twijfel blijft (er is niet alsnog op andere wijze de leeftijd aangetoond). Voor de uitvoering van een leeftijdsonderzoek is bovendien een doorverwijzing van FMMU nodig met een eigen (onderbouwde) conclusie op grond van een medische beoordeling van gedrag en uiterlijk. Wanneer de FMMU arts geen doorverwijzing afgeeft vanwege de eigen (onderbouwde) conclusie dat de vreemdeling evident minder- of meerderjarig is, is de bevinding van de FMMU arts doorslaggevend en wordt geen leeftijdsonderzoek aangeboden. De IND gaat dan uit van de door FMMU gestelde minderjarigheid dan wel van de meerderjarigheid van de vreemdeling (waarbij de leeftijd volgens de hiervoor beschreven procedure wordt aangepast). Voor het opstarten van een leeftijdsonderzoek wordt verder verwezen naar de procesbeschrijving en het protocol leeftijdsonderzoek.

Gedurende het onderzoek naar de leeftijd, zal de vreemdeling niet instromen in de Algemene Asielprocedure. De vreemdeling zal conform de normale werkwijze bij AMV's worden opgevangen op een locatie bedoeld voor AMV's en krijgt een voogd van Nidos.

2.4 Schouw in relatie tot resultaat onderzoek in andere lidstaat

Indien er sprake is van een Eurodac treffer wordt er altijd een onderzoek opgestart in de andere lidstaat, ongeacht wat het resultaat is van de schouw.

Voor de volledigheid en duidelijkheid hieronder kort schematisch samengevat wat al het bovenstaande concreet betekent voor de eindconclusie ten aanzien van de leeftijd.

Schouw AVIM/Kmar + IND	Resultaat onderzoek andere lidstaat	Gevolg wat betreft leeftijd
Evident minderjarig	Minderjarig	Er wordt uitgegaan van de opgegeven leeftijd.
Evident minderjarig	Meerderjarig	Er wordt uitgegaan van de opgegeven leeftijd, tenzij de meerderjarigheid in de andere lidstaat voortvloeit uit authentieke en identificerende documenten of een LTO.
Evident meerderjarig	Minderjarig	Leeftijd wordt aangepast naar meerderjarigheid, tenzij de minderjarigheid in de andere lidstaat voortvloeit uit authentieke en identificerende documenten of een LTO.
Evident meerderjarig	Meerderjarig	Leeftijd wordt aangepast naar meerderjarigheid.
Twijfel	Minderjarig	Er wordt uitgegaan van de opgegeven leeftijd.
Twijfel	Meerderjarig	Leeftijd wordt aangepast naar meerderjarigheid op grond van eerdergenoemde jurisprudentie.

2.5 Communicatie naar vreemdeling

De IND is verantwoordelijk voor de communicatie met de vreemdeling en dient dus zorg te dragen voor de terugkoppeling van de schouw (in het aanmeldgehoor) en eventueel verder onderzoek (unit Dublin, danwel zaakverantwoordelijke medewerker). Indien mogelijk worden voor het definitief afsluiten van het gehoor de

conclusies vergeleken en teruggekoppeld aan de vreemdeling aan het einde van het gehoor. In geval van twijfel bij de IND kan in elk geval al gecommuniceerd worden dat er nader onderzoek nodig is. Immers, de conclusie van AVIM/Kmar zal nooit leiden tot een evidente eindconclusie. Indien dat allemaal niet mogelijk blijkt, dient de IND op andere wijze aan de vreemdeling de uitslag van de schouw en eventuele noodzaak tot verder onderzoek te communiceren.

2.6 Motivering in voornemens en beschikkingen

Wanneer de schouw en/of het onderzoek in een andere lidstaat tot de conclusie leidt dat de gestelde leeftijd wordt aangepast naar meerderjarigheid, moet de IND expliciet in het voornemen (en in de beschikking) motiveren waarom van de meerderjarigheid van de vreemdeling wordt uitgegaan. Deze motivering dient in de lijn van deze werkinstructie te gebeuren.

3. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met A&B, DMB en JZ-ST.